

Motion till riksdagen 2019/20:2651

av **Magnus Persson m.fl. (SD)**

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2020 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bakgrund

Sverigedemokraternas arbetsmarknadspolitik vilar på en pragmatisk grund och vi låser inte fast oss i traditionella höger-vänsterpositioneringar. Balans mellan landsbygd och stad är en förutsättning för en stabil och trygg välfärd i hela landet. I dag ser vi en tudelad arbetsmarknad där utrikes födda har en alarmerande hög arbetslöshet jämfört med inrikes födda vilket påverkar våra kommuner på ett ohållbart sätt. Detta har Sverigedemokraterna påtalat under lång tid och under de kommande åren vill vi därför fokusera på en ökad sysselsättning på ett sätt som präglas av långsiktighet.

Politikens inriktning

En väl fungerande arbetsmarknadspolitik bör innehålla få men effektiva insatser som syftar till att arbetssökande erhåller reguljära anställningar. Kvalitet och processäkring bör vara ledorden för vårt välstånd och därför måste användandet av kortsiktiga, ineffektiva och kostsamma lösningar som baseras på ideologiska övertygelser upphöra. Den svenska modellen där parterna av lång tradition förhandlar villkoren på svensk arbetsmarknad är framgångsrik och det är av största vikt att den skyddas av politiken i en föränderlig och global omvärld.

Sverigedemokraternas satsningar

Avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form

Arbetsmarknadspolitiken är central för välfärdsstaten. Att matchningen mellan utbildning, arbetssökande och arbetslivet fungerar är avgörande för att tillgodose de behov som finns på arbetsmarknaden. I den funktionen fungerade Arbetsförmedlingen bra i olika former under 1900-talet då arbetsmarknaden var mer statisk.

Arbetsmarknaden har med tiden förändrats genom digitalisering, urbanisering och med den tekniska utvecklingen vilket kräver en översyn av Arbetsförmedlingens funktioner. Förtroendet för Arbetsförmedlingen är lågt från både offentlig sektor, det privata näringslivet och arbetssökande vilket varit ett problem, inte minst på grund av den kostnad Arbetsförmedlingen dras med. Av den anledningen välkomnar vi den reformation som nu tagit form genom ”januariavtalet” och som Sverigedemokraterna efterfrågat under lång tid.

Sverigedemokraterna anser att Arbetsförmedlingens fungerande funktioner i form av stöd till exempel funktionsnedsatta ska fortgå och finnas kvar. Vi vill också se att Arbetsförmedlingen ska fungera som en granskande myndighet när det gäller privata aktörer inom stöd och matchning för att säkerställa att den kvalitet som ställs på matchningstjänsten efterlevs. Dock värnar Sverigedemokraterna landsbygden och då är det viktigt att från politikens håll säkerställa att landsbygden får det stöd som krävs. Därav ska avvecklingen av kontor börja i storstäder där det finns bättre förutsättningar för att upprätthålla kvalitet och tillgänglighet. Vi tror att privata matchningsföretag har bättre förutsättningar att leverera kvalitativa resultat än en statlig myndighet. Avgörande är att ersättningsmodellen är utformad på ett sätt där faktiskt resultat lönar sig. Därför vill vi utreda hur en sådan modell ska se ut. Arbetsförmedlingen ska ha en central roll i utformande och granskning av modellen.

Inrätta en obligatorisk, skattefinansierad och allmän arbetslöshetsförsäkring

Sverigedemokraterna värnar om löntagarna. Att välfärdens skyddsnät ger ekonomisk trygghet vid arbetslöshet är självklart och likaså är det självklart med ekonomisk trygghet vid sjukdom. Den tryggheten ska gälla samtliga medborgare som förvärvsarbetar. Sverigedemokraterna vill att arbetslöshetsförsäkringen ska bli helt statligt finansierad och rent administrativt övertas av Försäkringskassan. I dag är arbetslöshetsförsäkringen till största delen skattefinansierad. Den finansieras således inte av medlemsavgifter. Utifrån detta är det inte mer än rätt att alla löntagare ges möjlighet att ta del av denna trygghet vid arbetslöshet. Kraven för att få ersättning ska kvarstå i sin nuvarande form men kravet på medlemskap i a-kassa ska avvecklas.

Lagen om anställningsskydd – utöka undantagen i turordningsreglerna

Lagen om anställningsskydd har varit en del av den svenska modellen sedan införandet av den första formen i slutet av 1800-talet och är en stark pelare i vår arbetsmarknadskultur. Eftersom arbetsmarknaden förändras i en allt snabbare takt är

dock en översyn av gamla regelverk nödvändig för att anpassas efter en flexiblare och rörligare arbetsmarknad. Sverigedemokraterna värnar ett positivt företagsklimat och vi inriktar oss särskilt på medelstora och små företag som vi anser vara ryggraden i svenskt näringsliv. Det är inom småföretagen de nya jobben skapas men det är också småföretagen som är mest konjunkturkänsliga. Att stärka småföretagens konkurrenskraft är helt nödvändigt. Inom ramen för den svenska modellen vill vi därför utöka undantagen i turordningsreglerna. Dagens regelverk riskerar att drabba ungdomar och nyanlända i första hand då företag tenderar att vara mer försiktiga när de anställer oprövad arbetskraft vilket inte gynnar vår arbetsmarknad på vare sig lång eller kort sikt. En felrekrytering kan vara helt avgörande för en liten verksamhet och med dagens regelverk som inte är anpassat för en modern arbetsmarknad är risken att hämma viljan att rekrytera påtaglig. Speciellt med tanke på de utmaningar vi har med den snabbt växande segregationen på arbetsmarknaden är det politikens ansvar att underlätta och skapa förutsättningar för företag att våga anställa bland nämnda grupper.

I dag kan företag undanta två anställda enligt gällande regelverk. Vi vill skapa möjligheten för små företag att undanta fem anställda. Dock är det viktigt att tryggheten för arbetstagaren bevaras och därför ser vi att förändringen av antalet undantag gäller för företag med upp till tio anställda. Det ökar incitamenten för små företag att våga anställa fler medarbetare till sina verksamheter.

Inför behovsprövad arbetskraftsinvandring

Sverigedemokraterna välkomnar möjligheten att vid behov komplettera den svenska arbetsmarknaden med utländsk arbetskraft. Vår politik för arbetskraftsinvandring utgår från tre principer:

- Tillfredsställandet av arbetsmarknadens behov.
- Möjliggörandet av kompetensutbyte.
- Värnandet av arbetstagares villkor.

Den svenska arbetsmarknaden bygger sedan länge på kompetenskonkurrens snarare än låglönekonkurrens. Den bygger också på en kombination av lagstadgade rättigheter och skyldigheter arbetsgivare och arbetstagare emellan såväl som förhandlingar och uppgörelser mellan arbetsmarknadens parter. Detta är en ordning som Sverigedemokraterna värnar. Därmed är det för oss en självklarhet att arbetskraftsinvandring ska vara baserad just på kompetensbehov. Den svenska arbetsmarknaden ska således vara öppen för kvalificerad arbetskraft vars kompetens efterfrågas, men inte för den som vill konkurrera om arbeten genom lägre löner eller accepterande av sämre arbetsvillkor. Med kvalificerad arbetskraft menar vi i första hand personer med högre utbildning, men också de som på godtagbart sätt kan arbeta i yrken som kräver så lång utbildning eller erfarenhet att akuta behov på den svenska arbetsmarknaden inte kan tillgodoses. Arbetskraftsinvandring till andra yrken, där behovet av arbetskraft relativt snabbt går att tillfredsställa genom utbildning och praktik av lågutbildade arbetslösa som redan bor i landet, ska inte tillåtas. Liksom uppehållstillstånd generellt ska arbetstillstånd vara tillfälliga och bundna till faktiskt arbete inom ramen för de villkor som de grundats på. Möjlighet till förlängning ska finnas om arbetsvillkoren fortsatt är uppfyllda, likväl som det ska finnas en möjlighet att återkalla arbetstillstånden i förtid om arbetsvillkoren inte längre uppfylls.

Lärlingsanställningar

Sverigedemokraterna vill utreda möjligheten att införa en form av lärlingsanställningar. Internationellt finns flera olika varianter av framgångsrika former för detta. Vi vill se över möjligheten att skapa en svensk modell, efter de förutsättningar som finns på den svenska arbetsmarknaden. Detta arbete bör ske tillsammans med arbetsmarknadens parter. Utgångspunkten för oss är att de som deltar i denna utbildningsinsats ska kunna kombinera gymnasiestudier med möjligheten att lära sig ett yrke hos en arbetsgivare. Insatsen ska kunna erhållas efter behov och inte begränsas till någon specifik kategori av arbetssökande. Vår ståndpunkt är att deltagarnas ersättning under tiden i insatsen ska bestå av en procentsats av den av parterna överenskomna ingångslönen. Dialog mellan utbildningsväsendet, politiken och näringslivet är helt avgörande för att matcha marknadens behov vilket skulle leda till en mer korrekt kompetensförsörjning gällande efterfrågan på arbetsmarknaden. Därför vill vi utreda behovet av resurser till samverkan mellan dessa instanser.

Återinför 100-dagarsregeln i arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshet innebär många förändringar i en människas vardag, både ekonomiskt och socialt. För att få ersättning finns det en uppsättning krav och ett av dessa krav är att den arbetssökande ska söka och ta arbete i hela landet från första dagen i arbetslöshet. Om den arbetssökande inte uppfyller detta krav har denne inte rätt till ersättning. Detta innebär i praktiken att en arbetssökande kan bli tvungen att lämna sin hemort och sin familj för att flytta till en helt annan del av landet om denne erhåller anställning på annan ort. Om en arbetssökande tackar nej till arbete på annan ort så förlorar denne tillfälligt sin ersättning.

På ett samhällsekonomiskt plan kan detta möjligen ses som rimligt men på det individuella och mänskliga planet är det många arbetssökande som upplever detta krav som stressande. Vi menar att arbetslöshet i sig är stressande och då är det viktigt för den arbetssökande att fokusera på att snabbt komma i jobb samtidigt som familjelivet ska fungera. Kravet påverkar sällan de som lever i storstadsregionerna, utan konsekvenserna av kravet ser främst de som bor på landsbygden.

Vi vänder oss inte emot tanken att man ska flytta till jobben; däremot vill vi ge människor en rimlig chans att i första hand kunna stanna i sin hemort och söka arbete där. Det är i vår mening inte heller eftersträvansvärt att alla ska lämna landsbygden, utan vi vill se en levande landsbygd. Utifrån detta vill vi återinföra möjligheten att begränsa sitt geografiska sökområde de första hundra dagarna.

Höj taket för ersättning vid arbetslöshet

För att öka den ekonomiska tryggheten för den anställde anser Sverigedemokraterna att ersättningsnivåerna för de första hundra dagarna i arbetslöshet bör höjas från dagens ersättningsnivå. På den moderna arbetsmarknaden stannar arbetstagare inte lika länge på en arbetsplats som man gjorde förr. Företag inom allt fler branscher förändras också allt snabbare vilket skapar en rörligare arbetsmarknad generellt. Ersättningsnivån bör höjas från dagens nivå som vi anser är för låg.

Avveckla subventionerade anställningar med bristfälliga resultat

Sverigedemokraterna vill se en arbetsmarknadspolitik som präglas av kvalitet, höga resultat och hög effektivitet. Med detta avser vi kvantifierbara resultat i form av reguljära anställningar. För nyanlända tillåts insatser som visar på brister i kvalitet fortgå vilket leder till slöseri med skattemedel även om det förfinar statistiken. Exempel på insatser är de olika subventionerade anställningarna som i alltför låg grad utmynnat i reguljära anställningar. Det är inte ansvarsfullt och därför vill Sverigedemokraterna se en ökad kontroll av den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Genom ökade krav på kvalitet och processtyrning kan en striktare kontroll och utvärdering tillämpas från politiskt håll vilket leder till ett snabbare agerande som förhindrar att resurser används på fel sätt. Subventionerade anställningar som enbart leder till andra åtgärder är inte en önskvärd väg framåt vare sig för individ eller för samhälle. Sverigedemokraternas inriktning är att de subventionerade anställningarna på sikt ska avvecklas och ersättas av utbildningsinsatser som syftar till att rusta individen så att denne på egen hand kan erhålla en reguljär anställning.

Delaktighet handlar om möjligheten för alla, oavsett funktionsförmåga, att vara delaktiga i samhällets alla områden, till exempel på arbetsmarknaden, i skolan och i offentliga miljöer. Vi anser att det är viktigt att alla ska kunna delta på arbetsmarknaden utifrån sin funktionsförmåga. Lönebidrag och andra åtgärder, insatser och program som finns att tillgå för personer med funktionsvariationer ska således kvarstå och i vissa delar utökas.

Arbetsmarknaden och EU

Sverigedemokraterna värderar samarbete över nationsgränser och menar att vi historiskt alltid varit beroende av dialog med andra stater i olika former. Detta gäller även inom arbetsmarknaden i form av arbetskraftsinvandring. I den globaliserade omvärld vi befinner oss i är det avgörande att vi, till exempel genom handel, utbyte av utbildning och försvar, kan föra dialog inom Europas gränser. Det ska vi fortsätta med och där har EU en viktig roll att spela. Dock är det viktigt för alla nationer att bevara självbestämmandet och den nationella suveräniteten. Det gäller inte minst inom det politiska området arbetsmarknad.

I dag finns det politiska partier som arbetar för att EU ska få mer inflytande på svensk arbetsmarknad vilket riskerar att sätta vår arbetsmarknadskultur i gungning. Detta är något vi i Sverigedemokraterna kraftigt vänder oss emot. Den svenska modellen har fungerat som ett gott exempel runt om i världen och bygger på att parterna kommer överens om vilka regler som ska gälla på den svenska arbetsmarknaden. Det har historiskt tjänat oss väl. I Sverige ska det löna sig att arbeta och det ska vara möjligt att leva på sin lön. Vi motsätter oss därför att lönenivåer ska bestämmas av staten vilket i förlängningen innebär minimilöner som många länder inom EU tillämpar.

Genom EU:s förslag på den sociala pelaren riskerar riktlinjer att på sikt bli tvingande

Pelaren för sociala rättigheter handlar om att ge människor nya och ändamålsenliga rättigheter. Pelaren bygger på 20 principer i tre kategorier:

- Lika möjligheter och tillgång till arbetsmarknaden
- Rättvisa arbetsvillkor
- Social trygghet och social integration

Punkterna i pelaren är i stort sett bra och tjänar sitt syfte för rättvisa och rättigheter på arbetsmarknaden väl men det är något som varje enskild stat ska styra över. Genom den sociala pelaren samt den europeiska arbetsmarknadsmyndigheten utmanas långsamt vår egen rätt att avgöra vilka regler som ska gälla på den svenska arbetsmarknaden vilket vi ser som ett långsiktigt hot mot den svenska modellen.

Sverigedemokraterna är det enda parti som fullt ut värnar om Sveriges självbestämmande och vår suveränitet vilket vi fortsatt kommer arbeta för.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöolyckor med dödlig utgång ökar till antalet och under 2018 skedde det i genomsnitt en dödsolycka i veckan på svenska arbetsplatser. Vi vill se fler arbetsplatsinspektioner för att kunna motverka denna utveckling. Det är vår uppfattning att Arbetsmiljöverket behöver ytterligare resurser för att kunna upprätthålla och utveckla arbetet med arbetsmiljöinspektörer och arbetsplatsinspektioner.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Dagens arbetsmarknad är föränderlig och arbete utförs på ett helt annat sätt än för bara tjugo år sedan. Myndigheten för arbetsmiljökunskap sprider forskningsbaserad kunskap om arbetsmiljö och utvärderar och analyserar arbetsmiljöpolitiken. Arbetsmiljöpolitiken är viktig ur både ett individ- och samhällsperspektiv eftersom den kan bidra till att minska sjukskrivningstalen. Myndigheten har ett viktigt uppdrag att sammanställa det aktuella forskningsläget inom området, och Sverigedemokraterna ser myndigheten som en mycket betydelsefull part för att kunna förbättra och utveckla arbetsmiljöarbetet och tillför därför resurser till myndigheten.

Regional skyddsombudsverksamhet

De regionala skyddsombuden utses och anställs av fackförbunden. Finansieringen sker till stor del av skattemedel som betalas ut via Arbetsmiljöverket. Vi vill se oberoende arbetsmiljörådgivare, helt fristående från arbetstagarorganisationerna och i stället underställda Arbetsmiljöverket. Vi väljer att satsa resurser på utgiftsposten Regionala skyddsombud av det skälet att vi avser att flytta dessa och lägga dem under Arbetsmiljöverket. Dessa resurser ska möta de kostnader som skulle uppstå initialt av en sådan flytt.

Anslag

Anslagsförslag 2020 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tabell 1

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (SD)
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 272 139	-1 175 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	28 067 425	+4 810 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	8 882 007	-4 441 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 470 545	+130 000
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	120 034	
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 451 500	
1:7 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	42 292	
1:8 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	73 616	
1:9 Bidrag till administration av grundbeloppet	57 916	
1:10 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	
1:11 Bidrag till lönegarantiersättning	1 875 000	
1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 262 634	-2 631 000
1:13 Lån till körkort	151 466	
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	2 483 622	-2 483 622
2:1 Arbetsmiljöverket	676 593	+67 659
2:2 Arbetsdomstolen	34 240	
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	
2:4 Medlingsinstitutet	50 521	
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	38 712	+3 871
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	+50 000
<i>Nya anslag</i>		
3:1 Lärlingsanställningar		+500 000
Summa	77 164 287	-5 169 092

1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	-1 175 000	-2 252 000	-4 158 000

Vi välkomnar den reformation som nu tagit form genom ”januariavtalet” och som Sverigedemokraterna efterfrågat under lång tid. Avvecklingen av Arbetsförmedlingen bör påbörjas i storstadsregionerna där privata aktörer redan är etablerade.

1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+4 810 000	+5 159 000	+5 459 000

Vi höjer anslaget till arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstöd.

Ändamål

Höjningen i anslaget ska användas till att förstärka arbetslöshetsförsäkringen och höja ersättningsnivån de första hundra dagarna.

1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	-4 441 000	-8 247 028	-8 221 433

Arbetsmarknadspolitiska program är kostsamma och ineffektiva. Utfallet i form av reguljära anställningar är alldeles för lågt och därför halverar vi anslaget första året för att därefter avveckla det helt.

1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+130 000	+130 000	+130 000

Anslaget utökas.

Ändamål

Anslaget ska användas till att återställa Samhalls budget till föregående års nivå.

1:12 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	-2 631 000	-5 677 750	-6 059 765

Subventionerade anställningar är en kostsam insats som ger låga resultat. Därför vill vi avsluta insatserna och höja anslagen till kommunerna för att öka incitamenten för matchning mot riktiga jobb.

1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	-2 483 622	-1 833 722	-1 687 742

Vi drar in anslaget i sin helhet. Kommunerna erhåller kompensation för detta i utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

2:1 Arbetsmiljöverket

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+67 659	+66 812	+67 753

Vi höjer anslaget till Arbetsmiljöverket.

Ändamål

Syftet med anslagshöjningen är att myndigheten ska kunna upprätthålla och utveckla arbetet med arbetsmiljöinspektörer och arbetsplatsinspektioner.

2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+3 871	+3 936	+4 000

Myndigheten spelar en viktig roll i att sammanställa och sprida aktuell forskning inom området. Vi höjer anslaget i syfte att utveckla och förbättra arbetsmiljöarbetet.

2:6 Regionala skyddsombud

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+50 000	+50 000	+50 000

Vi höjer anslaget till de regionala skyddsombuden.

Ändamål

Det ökade anslaget ska användas till att flytta skyddsombudsverksamheten i sin helhet till Arbetsmiljöverket.

3:1 Lärlingsanställningar

	Förslag 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022
Avvikelse från regeringen	+500 000	+500 000	+500 000

Anslaget ska ligga till grund för att utreda möjligheten till, och skapandet av, lärlingsanställningar som kombinerar studier och arbete.

Magnus Persson (SD)

Henrik Vinge (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Ebba Hermansson (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)